

Arkeologisk utredning inom Kopper 2:1

Kopper 2:1
Norum socken, Stenungsunds kommun
Belinda Stenhaus och Mats Hellgren
Västarvet kulturmiljö/Lödöse museum
Rapport 2016:31

Arkeologisk utredning inom Kopper 2:1

Kopper 2:1

Norum socken Stenungsunds kommun

Västarvet kulturmiljö/Lödöse museum Rapport 2016:31

Författare Belinda Stenhaug och Mats Hellgren

Grafisk form, layout och teknisk redigering Gabriella Kalmar

Omslagsbild Foto taget av Mats Hellgren. Fotot visar arbetsbild, inmätning av påträffad ränna utförd av Johanna Lega inom boplotsområde Ny 1.

Tryck Regiontryckeriet, Trollhättan 2017

Västarvet Kulturmiljö/Lödöse museum

Museigatan 1

441 73 Lödöse

tel 010-441 43 80

lodosemuseum@vgregion.se, www.vastarvet.se

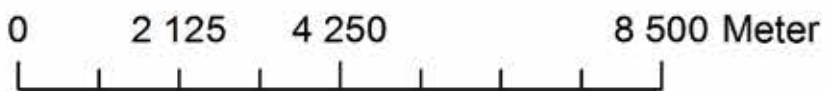
Innehåll

Sammanfattning.....	6
Bakgrund.....	6
Syfte och metod.....	6
Landskap och fornlämningar.....	6
Resultat.....	8
Ny1.....	8
Ny2.....	10
RAÄ Norum 145:3.....	10
Slutsats och åtgärdsförslag.....	10
Tekniska och administrativa uppgifter.....	11
Bilagor.....	12

Figur 1. Västra Götalands län med platsen för utredningen markerad.

Figur 2. Karta över Stenungsunds kommun med platsen för utredningen markerad.

Sammanfattning

Västarvet kulturmiljö/Lödöse museum har utfört en arkeologisk utredning inom fastigheten Kopper 2:1, Norum socken, Stenungsunds kommun. Utredningsområdet är beläget i och utgörs huvudsakligen av skogsområden vid intilliggande ojämna bergspartier.

Vid utredningen påträffades boplatzlämningar på två platser, som inte fanns registrerade i FMIS sedan tidigare. Vid Ny1 kunde en grop samt en ränna med bränd lera och kol/sot konstateras. Vid Ny2 påträffades gropar, stolphål samt kulturlager som innehöll keramik, bränd lera och kol/sot. Om planerna på exploatering av utredningsområdet fortskrider anser Västarvet kulturmiljö/Lödöse museum att de nyupptäckta boplatksområdena bör förundersökas i avgränsande- samt bevarandesyfte.

Bakgrund

Den 10 oktober 2016 utförde Västarvet kulturmiljö/Lödöse museum en arkeologisk utredning inom fastigheten Kopper 2:1, Stenungsunds kommun. Utredningen skedde på uppdrag av Stenungsunds kommun efter beslut av Länsstyrelsen i Västra Götalands län, dnr: 431-31294-2016.

Länsstyrelsen tog beslut om en arkeologisk utredning då Stenungsunds kommun ämnade detaljplanera för bebyggelse och förtätning inom fastigheten Kopper 2:1. I närområdet fanns flertalet forntida begravningsplatser registrerade. Eftersom det i modern tid endast gjorts ett fåtal arkeologiska undersökningar inom denna del av Stenungsunds kommun fanns det stora möjligheter till att utredningen kunde komma att ge ny information om områdets förhistoria.

Syfte och metod

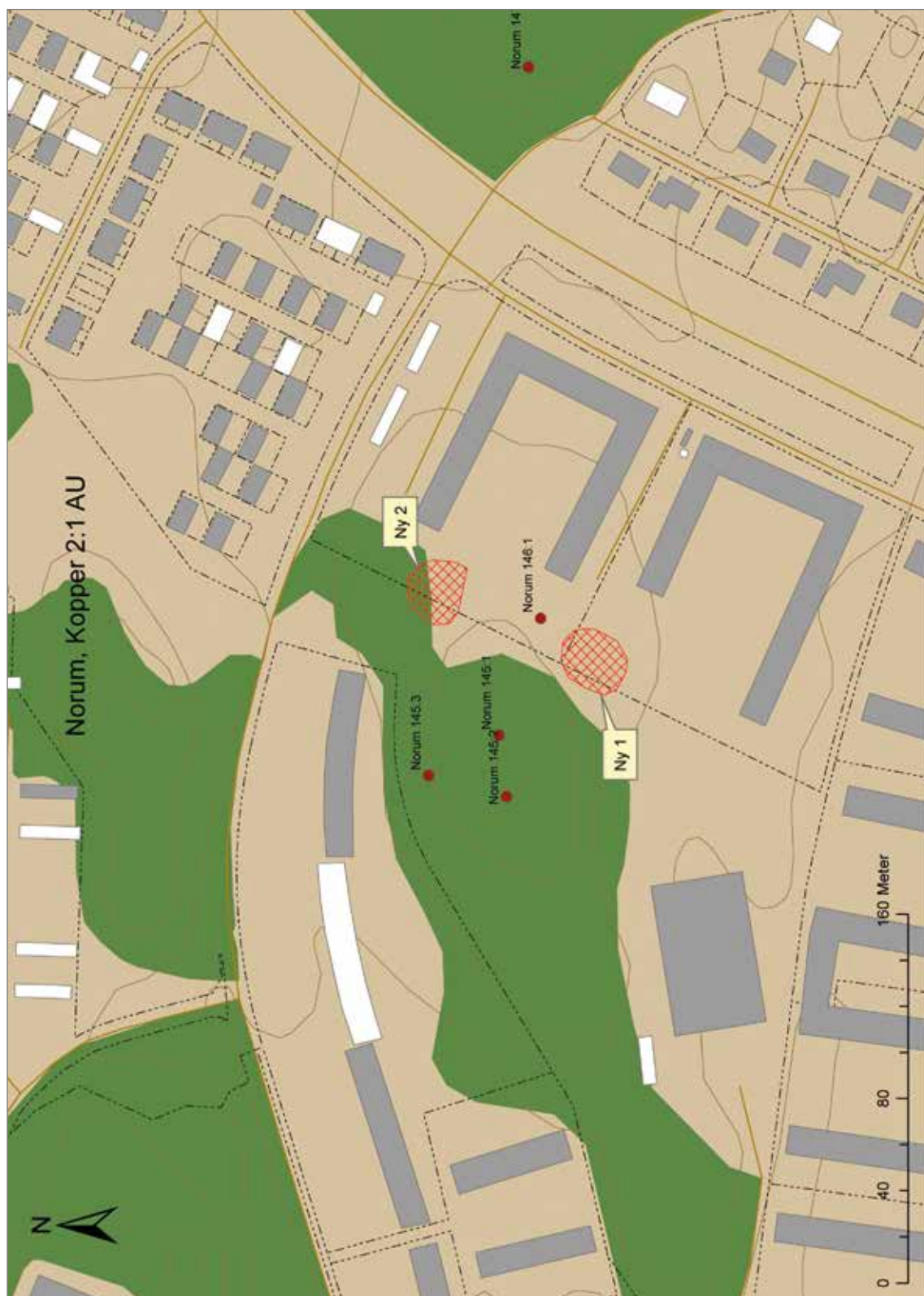
Syftet och målsättningen med utredningen var att samtliga eventuella fornlämningar inom utredningsområdet skulle vara kända och antikvariskt bedömda vid avslutad insats.

Arbetet inleddes med kart- och arkivstudier. Därefter gjordes en okulär besiktning av utredningsområdet samt intilliggande fornlämningar. Slutligen grävdes flertalet sökschakt med larvgående maskin. Anläggningar och strukturer dokumenterades genom digital inmätning med hjälp av GPS-utrustning med nätverks RTK-korrektion samt beskrivningar i applikationen Arkeo i en Toughpad (ritplatta).

Landskap och fornlämningar

Det aktuella området för utredning utgörs huvudsakligen av skogsområden invid ojämna bergspartier. Inom utredningsområdet finns en fornlämning i form av en gravhög (RAÄ Norum 146). I områdets

Figur 3. Översiktskarta över utredningsområdet samt närliggande fornlämningar.

absoluta närhet finns tre stensättningar (RAÄ Norum 145:1,2,3). I närområdet finns förutom fler gravar även några boplatser (RAÄ Norum 57, 147, 148, 149, 202).

Figur 4. Arbetsbild, inmätning av ränna. Foto av Mats Hellgren.

Resultat

Utredningen inleddes med en okulär besiktning av området. Därefter grävdes 11 sökschakt i topografiskt lämpliga lägen. Underlaget i utredningsområdet visade sig bitvis ojämnt bestå av lera, grusig morän och områden där berg kom i dagen på 0,1–0,3 meters djup.

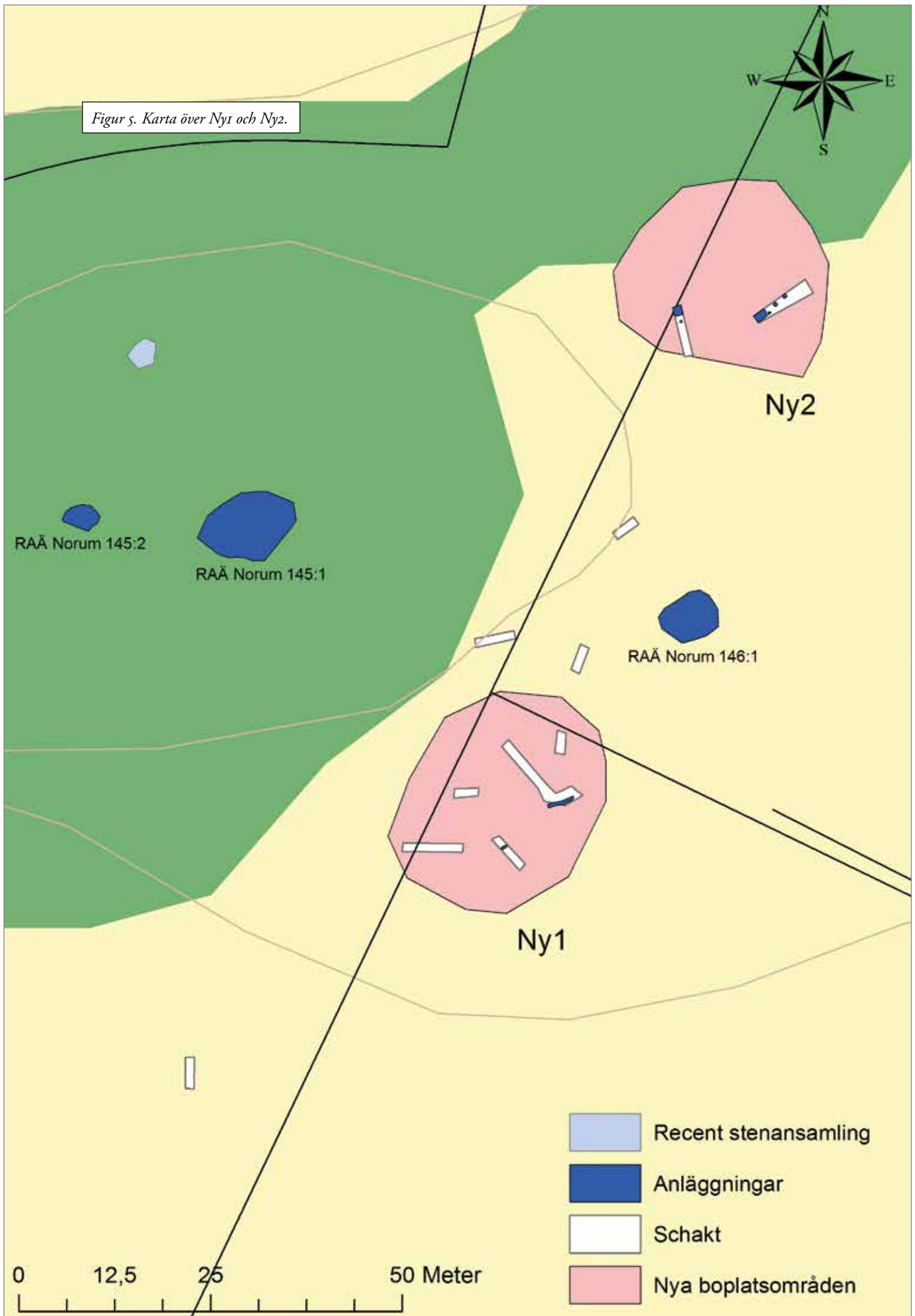
Anläggningar påträffades i två koncentrationer vilket resulterade i två nya fornlämningsområden som båda till karaktären tyder på att det rör sig om förhistoriska boplatser. Boplatserna mättes in att uppta respektive 30 × 25 meter till ytan och benämns här som Ny1 och Ny2. Båda områdena har efter avslutad utredning anmälts till FMIS för registrering. I bilaga 1 redovisas samtliga anläggningar i tabellform.

Ny1

Inom området påträffades en grop samt en ränna innehållande bränd lera och kol/sot. Området upptog 30 × 25 meter till ytan (NNÖ/SSV). Boplatserna avgränsas av berg i dagen i nordväst, bebyggelse i öst samt omrörda massor i sydväst, troligtvis omrört som konsekvens av byggnation av en, i dagsläget borttagen, intilliggande ishall.

Figur 5. Karta över Ny1 och Ny2.

Ny2

Inom området påträffades flera gropar, stolphål samt kulturlager som innehöll keramik, bränd lera och kol/sot. Området upptog 30 × 25 meter till ytan (NV/SÖ) och avgränsas av omrörda utplånade massor i söder, som med hög sannolikhet uppkommit i samband med byggd fotbollsplan invid området, samt mindre bergspartier i norr.

RAÄ Norum 145:3

Enligt FMIS finns det tre förhistoriska begravningsplatser i form av stensättningar i anslutning till utredningsområdet, RAÄ 145:1, :2, :3. Vid en okulär undersökning kunde det konstateras att RAÄ 145:1 och 145:2 ligger befintliga i landskapet. Dock fastställdes att uppgifterna om placeringen av RAÄ 145:3 var felaktiga. Vid en vidare avsökning i området påträffades endast en recent stenansamling vilken tydligen tidigare blivit klassad som en stensättning. En ändringsanmälan gällande RAÄ 145:3 är inskickad till FMIS.

Slutsats och åtgärdsförslag

Västarvet kulturmiljö/Lödöse museum har genomfört en arkeologisk utredning inom fastigheten Kopper 2:1 i Norum socken, Stenungsunds kommun, Västra Götalands län.

Efter avslutad utredning kunde två nya boplotsområden konstateras (se Ny1 och Ny2 under resultat). Vid fortsatt detaljplanearbete som innefattar Ny1 och Ny2 anser Västarvet kulturmiljö/Lödöse museum att de nyupptäckta boplotsområdena bör förundersökas i avgränsande- samt bevarandesyfte. I övrigt finns inget att invända mot framtida arbetsföretag.

Tekniska och administrativa uppgifter

Lst dnr:	43I-3I294-20I6
Västarvet dnr:	20I6-0I386
Västarvet pnr:	I2783
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Stenungsund
Socken:	Norum
Fastighet:	Kopper 2:1
Läge:	N 6440228, E 3I3839
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Uppdragsgivare:	Stenungsunds kommun
Ansvarig institution:	Västarvet Kulturmiljö/Lödöse museum
Projektledare:	Mats Hellgren
Fältpersonal:	Mats Hellgren, Johanna Lega och Belinda Stenhaus
Fälttimmar:	16
Arkiv:	Kulturlagret, Vänersborg
Fynd:	Inga fynd omhändertogs

Bilagor

Bilaga 1. *Samlad anläggningslista*

Bilaga 1. Samlad anläggningslista

Id	Typ	Beskrivning	Längd	Bredd	Djup	Form	Fynd	Kommentar	Fornlämning
A1068	Ränna	Gråbrun med sand, enstaka sotinslag, förekomst av flinta	4.2	0.4		Rund	Flinta	Går in i västra schaktväggen	Ny 1
A1085	Mörkfärgning	Gråbrun sand	0.5	0.24		Oval		Går in i östra schaktväggen	Ny 1
A1113	Stolphål	Gråbrun sand	0.42	0.42		Rund			Ny 2
A1120	Grop	Mörk gråbrun sand, kolstänk	0.52	0.46		Rund	Keramik, bränd lera		Ny 2
A1128	Mörkfärgning	Gråbrun sand	0.52	0.35		Oval		Går in i schaktkant	Ny 2
A1133	Lager	Gråbrun grusig sand	1.60	1.10		Oval	Keramik, bränd lera	Går in i schaktkanter	Ny 2
A1140	Stolphål	Mörkt gråbrun	0.26	0.26		Rund			Ny 2
A1147	Lager	Gråbrun grusig sant	0.72	0.4		Öjämmt rundad, osäker utbrechning	Bränd lera, keramik		Ny 2

